

Pécsi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar
Irodalom- és Kultúratudományi Doktori Iskola, Irodalomtudományi Doktori Program
A doktori iskola vezetője: Prof. dr. Müller Péter

Szabó Barbara

Tanúságtevő – fantasztikus író – kémikus
A szerzői identitások összekapcsolódásai Primo Levi műveiben

Tézisfüzet

Témavezetők:

Prof. dr. Orbán Jolán

Dr. habil. Kisantal Tamás

Pécs, 2024

Tartalom

I. A doktori értekezés tézisei	3
1. A disszertáció felépítése (tartalomjegyzék).....	3
2. A disszertáció tudományos célkitűzése és szerkezete	4
3. Tézisek és eredmények.....	7
II. Szakmai önéletrajz	9
III. Publikációs jegyzék	11

I. A doktori értekezés tézisei

1. A disszertáció felépítése (tartalomjegyzék)

1. A disszertáció témája ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
2. Primo Levi alkotói pályája ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
  - 2.1. Primo Levi – túlélő, memoáriró ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
    - 2.1.1. Tanúvallomás és a művészet szerepe ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
  - 2.3. Primo Levi – narrátor, tudós, író ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
3. Út Todorovtól az olasz fantasztikumig ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
  - 3.1. Az olasz sci-fi születése ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
  - 3.2. Tudományos-posztmodern-fantasztikus ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
4. Primo Levi a fantasztikus író ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
  - 4.1. Az álnév kérdése ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
    - 4.1.1. Névvesztés Auschwitzban ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
    - 4.1.2. Damiano Malabaila születése ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
  - 4.2. *Storie naturali* ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
    - 4.2.1. „Csodálatos jószág az emberi emlékezet, de esendő” ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
    - 4.2.2. Szép „új” világ... ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
    - 4.2.3. Levi Prométheusza(i) ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
  - 4.3. *Vizio di forma* ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
    - 4.3.1. Qfwfq metamorfózisa ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
    - 4.3.2. Az örökkévalóság lehetősége ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
    - 4.3.3. Az elfeledett író ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
5. Primo Levi a kémikus ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

Levi narratív kémiája – az *Il sistema periodico* mint önarckép .... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

  - 5.1. *Hidrogén* – a kémikus ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
  - 5.2. *Vanádium* – a túlélő ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
  - 5.3. *Szén* – az író ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
6. Összegzés ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
7. Képmelléklet ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
8. Irodalomjegyzék ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

2. A disszertáció tudományos célkitűzése és szerkezete

Doktori értekezésemben Primo Levi azon művei kerültek elemzés-értelmezés tárgyává, amelyek túlmutatnak az ismert „memoárszerzőn”, olyan irodalmi alkotásokat vizsgállok, amelyek nagyobb figyelmet érdemelnek, s méltán helyük van a tudományos-fantasztikus irodalomban. Célkitűzésem a túlélő és a memoárszerző „álarca” mögötti író bemutatása. Disszertációm kérdésfeltevése egyszerre irodalomelméleti és irodalomtörténeti, mivel az olasz szerző fantasztikus szövegeit vizsgálja. Az általam választott szövegek nem mindegyike olvasható magyarul, egy-két novellának jelent meg fordítása. Céлом, hogy az olasz író fantasztikus írásait is elhelyezzem az életműben, és megmutassam, hogy ez a magyar olvasók által kevésbé ismert korpusz is az életmű integráns része. Elsősorban a szövegeket értelmezem, illetve e művek kontextusát kívánom bemutatni és elhelyezni őket az olasz irodalomban. Olyan kérdésekre keresem a választ, mint például, hogy elválasztható-e a fantasztikum és a holokausztirodalom Levi esetében. Beemelhető-e Levi fantasztikuma az olasz fantasztikus kánonba? Ki volt Damiano Malabaila? Az értekezés elsődleges célja, hogy kutatásommal és a novellák értelmezésével bemutassam, milyen fantasztikus műveket írt Levi, és hova sorolhatók ezek a szövegek.

Céлом, a különböző szerzői identitások módosulásainak a megfigyelése Primo Levi műveiben. Miként kapcsolódik össze a túlélő, a fantasztikus szerző, és a vegyész identitása az olasz szerzőnek. Az írói identitás vizsgálatakor a fikció, az autofikció és az önéletrajz írás kapcsán felmerülő kérdések és értelmezések kerülnek előtérbe.

Disszertációm négy elemző fejezetből áll. Az első fejezetben az alkotói pályát mutatom be, két részre osztva az író karriertörténetét. Elsőként a memoárookra fókuszálok, s bár nem céлом a szövegek részletes elemzése, mégis megkerülhetetlennek tartom a fantasztikus művek értelmezéséhez. Kitérek a társadalmi-kulturális légkörre, amelyben az *Ember ez?* kézírata született. A memoár kapcsán kitérek a kötet kiadástörténetére, többek között arra, hogy miért utasította el az Einaudi Kiadó az 1947-es kiadást és miként került vissza a nagy múltú kiadóhoz a kötet. Céлом, hogy bemutassam, miként bújik ki a memoáriró szerepből és válik íróvá – amit a szerző maga sosem ismert el, hiszen mindvégig kémikusként hivatkozott magára. Az alkotói pályaszakaszok értelmezésénél jelentősnek tartom azt a paranoid hasadást, amely miatt Levi

„kentaurként” értelmezte saját magát, s írói pályáját. A kentaur szimbolizálja azt a dualitást, amit önmagában érzett, mely szerint Levi félig olasz és félig zsidó. Író és nem író, elbeszélő és vegyész, deportált és az utca embere, Auschwitz tanúja és írója.

A következő fejezetben térek ki a fantasztikus művek vizsgálatára. Mivel a disszertációnak nem célja a fantasztikus irodalom kimerítő vizsgálata, így ahelyett, hogy átfogó definíciót adnék róla, arra szorítkozom, hogy kiemeljek és bemutassak néhány főbb, a jelen értekezés szempontjából lényeges elméleti alapot. A fantasztikum kapcsán műfajelméleti kérdésekkel foglalkozom, nem kívánok teljes képet adni a fantasztikus irodalom alakulásáról, hiszen lehetetlen vállalkozás lenne és ez nem is ambíciója a dolgozatnak. Elsősorban a fantasztikum főbb jegyeit és kutatóit ismertetem, mindvégig figyelve arra, hogy olyan teoretikusokat és írókat emeljek ki, akik Levi műveinek megértéséhez visznek közelebb. Éppen ezért a fantasztikum kapcsán nem törekszem egy mindent átfogó definíció meghatározására. Éppen a fantasztikus novellák műfaji-poétikai megragadásának nehézségét mutatom be Levi fantasztikumának sokrétűségével és sokszínűségével. Levi novelláiban megjelenő új találmányok egy egészen új fantasztikummal szolgálnak. Jellemezhetjük tudományos-fantasztikusként, biológiai fantasztikumként, de a posztmodern irodalom jellegzetességei is áthatják ezeket a történeteket, így egy egészen sokszínű képet kapunk. Céлом ezeknek a novelláknak az elhelyezése az ismert olasz fantasztikus kánonban, amely lehetőséget nyújt arra, hogy eltávolodjunk a „csak” memoáíróként kanonizált képtől, felhívva a figyelmet Primo Levi életművének gazdagságára. Azoknak az elméleteknek az ismertetése szorítkozom, amelyek használatával és értelmezésével Levi munkásságát közelebb tudják hozni az olvasókhoz.

A disszertáció negyedik fejezetében (Primo Levi a fantasztikus író) Levi novellásköteteit elemzem: a *Storie naturalit* és a *Vizio di formát*. Az olasz szakirodalmakból indulok ki elsősorban, mivel Olaszországban érdemibb kritikai figyelmet kaptak Levi fantasztikus művei. A kutatást nagyban megkönnyíti a *Primo Levi Centro Internazionale di Studi* [Primo Levi Nemzetközi Tanulmányi Központ] internetes oldala, valamint Marco Belpoliti, Mario Porro, Francesco Cassata és Carlo Zanda művei. Levi novellásköteteiből bizonyos történetek kiemelésével mutatom be a szerző fantasztikumára jellemző elemeket. Elsőként az első novellás kötet kiadástörténetét ismertetem, kitérve arra, hogy miért volt szükség a Damiano Malabaila írói álnév megszületésére. Azt kívánom bemutatni, hogy miért tartom hibás döntésnek a kiadó oldaláról érkező nyomást az álnévhasználatra. Ezt követően Levi „névvesztéseit” vizsgálom több szempont alapján. Valamint az Einaudi Kiadó működésére

is kitérek és több kutató nyilatkozatán keresztül támasztom alá feltevésemet, mely szerint sikeresebb lett volna, ha Primo Levi saját neve alatt adják ki a *Storie naturali*. A fejezetben továbbá áttekintem a kötet fogadtatását is.

A *Storie naturali* novelláinak elemzése során elsőként Levi kedvelt témáját, az emlékezet problémáját vizsgálom az *Immemagoghi* című szövegben, majd Auschwitz emlékére térek ki a fantasztikus novellák elemzésekor. Arra keresem a választ, hogy a felfejthető holokausztreferenciákat miért a sci-fi mögé bújttatta az olasz szerző. Mit adott hozzá a zsáner a lágertörténetekhez? Mit akart a fantasztikummal megragadni? A harmadik egységben a Simpson nevű karakter köré épülő történeteket vizsgálom, melyek interpretálásakor a gépek negatív hatására fókuszálok. Valamint a szövegek mitikus elemeit, elsősorban a Prométheusz-témát elemzem. Míg a *Storie naturali* kapcsán a holokauszt és a fantasztikum kapcsolatát hangsúlyozom, addig a *Vizio di forma* esetében a Levit jellemző fantasztikus elemeket, illetve az Italo Calvinóhoz fűződő kapcsolatát emelem ki. Itt sokkal inkább az író személye kerül előtérbe; disszertációm ezen egységében azt vizsgálom, hogyan működik a metalepszis jelensége Levi szövegeiben, és szerzőként miként számol le saját lehetséges hatástörténetével.

Az utolsó fejezet a Levi által kidolgozott írói pozíció körvonalazását szolgálja, amelyben az *Il sistema periodico*n [*A periódusos rendszer*,1975] keresztül értelmezem Levi „narratív kémiáját”. A tudomány és az irodalom, a kémikus és az írói szerepkörök kapcsolatára helyezem a fő hangsúlyt. Három téma köré csoportosítom a novellákat, megerősítve a korábban említett szerzői identitásokat. Így bemutatva a *kémikust*, a *túlélőt* és az *írót*. Levi művei közül *A periódusos rendszer* az, amely kiegészítésül szolgál az *Ember ez?* és a *Fegyvernynyugvás* (*La tregua*, 1963) című memoárjaihoz. Interpretációmban amellet érvelek, hogy Levi ebben az írásában már túllép a memoáriró szerepén, s íróként pozicionálja önmagát. A kötet új megközelítést ad az önéletíráshoz, valamint a Levi által megrajzolt önarckép megértéséhez, valamint annak a hasadásnak a vizsgálatához, amit a szerző a kentaur léttel fejezett ki. Három novella értelmezésén keresztül mutatom be, hogy milyen különböző szempontok alapján beszél el az életét ezekben a szövegekben. Mit jelentett számára a kémia és Mengyelejev-rendszere, s mindez hogyan képes az irodalomban megjelenni, mint szerveződési elv? Levi periódusos rendszerének célja hasonló Mengyelejev-féle rendszerhez, amelyben tükröződik a tökéletességre való törekvés, a rendet teremteni a világban elképzelés. Levi úgy vélte, hogy a kémiát és a művészetet a létrehozás akarata köti össze, a világosságra, pontosságra és a rendre való törekvés. Ugyanaz a mentális kaland megy végbe a költőben és a tudósban a szimmetria létrehozásának lehetőségéért.

3. Tézisek és eredmények

Primo Levi egész életében meghatározó szerepet töltött be a kémia és a vegyészi munka, amelyet az *elválasztás*, a *mérlegelés* és a *megkülönböztetés* művészetének tartott. E disszertációban arra vállalkozom, hogy bizonyítsam: ugyanezek a tulajdonságok hatották át a művészetét, irodalmi munkásságát is. A dolgozat elsődleges tézise és egyúttal az egész munka előfeltevése, hogy Levi nemcsak holokauszt túlélő és holokauszt szerző, hanem a 20. századi fantasztikus irodalom egyik fontos alakja is egyben. A memoárok és a fantasztikus novellák között van egy híd. A doktori értekezésben elemzett novellák (*Storie naturali* [Természetes történetek, 1966] és a *Vizio di forma* [A forma káros szenvedélye/Formai hiba, 1971]) és az irodalmi, kulturális, társadalmi kontextusok alapos vizsgálata arra enged következtetni, hogy Levi fantasztikus szövegei nem választhatók el teljes mértékben a holokauszt tapasztalattól. Emellett olyan fantasztikumfelfogást kívántam meghatározni, amely használható Levi novelláinak értelmezésekor. Éppen ezért az olasz irodalomtörténet tükrében vizsgálom a fantasztikum definícióját. Az olasz irodalmi mezőn belül kívánom bemutatni a sci-fi születését Olaszországban. Kiemelem Italo Calvino teoretikus munkáit, amelyek meghatározóak az olasz irodalmi életben. A fantasztikum fogalma kapcsán Calvino teoretikus meghatározásait érvényesítem abból a belátásból, hogy a két író (Primo Levi és Italo Calvino) több ponton is kapcsolódik egymáshoz. Kettőjük viszonyát egymásnak ajánlott művek és interjúk tükrében mutatom be. Calvino fantasztikumfogalmának magvát az irónia, a briliáns logika és az irodalmi alkotás döntő momentuma az olvasás adja. Az olvasás, mint intellektuális játék. Levi novelláit erős irónia hatja át és a Calvino által meghatározott intellektuális természetű játékra hívják az olvasót. Calvino fantasztikumelmélete és Rosalba Campra által bevezetett diszkurzív fantasztikum fogalom mentén írható le Levi fantasztikuma. Az olvasó interpretációja központi szerepet kap, hiszen az elbeszélésben rejlő diszkurzív elemek, például az irónia, vagy az intertextuális utalások, vagy a Levinél szintén gyakran megjelenő elbeszélői pozíció instabilitása teremti meg a fantasztikum élményét. Levi egzisztenciális kérdést tesz fel a memoárjában: Mi az ember? Hogyan beszélhetünk az emberről vagy az emberségről Auschwitz után? Miként ítélnél meg az embert? Ugyanakkor fantasztikus írásait is áthatja ez a kérdés, sok esetben mitikus alakokon keresztül szembesülünk a kifordított világgal és annak hibáival. Levi „vizsgálódásainak” középpontjában szintén az ember áll, illetve az a kérdés, hogy az

emberek miként tudnak viselkedni, milyen döntéseket hoznak ebben a kifordított, visszajára fordult világban, amelyet sokkal könnyebb a sci-fi hangján megszólaltatni.

Levi fantasztikumának és fantasztikus műveinek értelmezése mellett az egész disszertációt meghatározó kérdésem, hogy miként kapcsolódnak össze a különböző szerzői identitások. Ennek az összekapcsolódására az *Il sistema periodico* novelláskötetet lehet kiemelni. Összességében tekintve úgy gondolom, Levi életrajza sokkal komplexebben és tágabban ragadható meg az *Il sistema periodico* olvasva, mint akár a memoárokat alapul véve. Új és különböző szempontok alapján írt az életéről, kémiai elemek segítségével szervezve meg önarcképének megalkotását. A *Storie naturaliból* a fantasztikus szerzőt ismerjük meg, míg a *Vizio di formánál* az foglalkoztatta, hogyan képes elszámolni saját hatástörténetével, addig az *Il sistema periodico* történetei metaforikusan az egész önéletrajz koncepciót képesek beteljesíteni. Amennyiben az önéletrajzra úgy tekintünk, mint önmagunk megalkotására, akkor itt Levi a különböző elemek segítségével képes volt megírni élete történetét, azt, hogy miként alkották és alakították ezek az elemek életének fő állomásait. Mindegyik novella egy kémiai elemről kapta a címét, valamennyi szöveg egy-egy kémiai elem jellemzéséből indul ki, majd ebből bontakozik ki vagy egy életrajzi esemény, vagy a kémia szenvedélyes szeretetének megvallása a sorok között. Minden novella külön-külön önálló szöveggént is olvasható, de a kötetkompozíció együttesen egy sajátos Primo Levi-életrajzot hoz létre, amely a memoároknál jóval összetettebb képet mutat. Három novella értelmezésén keresztül mutatom be a kémikus-túlélő-író szereposztódását. A *Hidrogénben* a kémikus Levit, a tudóst emelem ki, az Auschwitzot megidéző *Vanádiumban* a túlélőt, míg a *Szén* című novellánál az író Primo Levit. Úgy vélem e három együttes interpretációja képes megmutatni, hogy Levi miként lépett túl a memoáriró szerepen, megvalósítva egy sajátos önéletrajzi koncepciót. Az *Il sistema periodico* az, amelyben számos életrajzi eseményt ismerhetünk meg; kiegészítésül szolgál az *Ember ez?* és a *Fegyvernyugvás* memoárokhoz, de sokkal több is ennél. Túllép a memoáriró szerepén, és játékosan kezeli a szerzői szerep(ek)et. A három novella is mutatja, hogy milyen különböző irányok felől beszél az életéről. Úgy vélem, a záró novella metaforikusan az egész önéletrajzi koncepciót beteljesíti, abban az értelemben, hogy az önéletrajzra úgy tekintünk, mint önmagunk megalkotására. Levi a különböző elemek segítségével megírta élete történetét, miként alkották és alakították ezek az elemek életének fő állomásait. A *Szénben* pedig megírja, ahogyan egy elem, a szénatom megalkotta őt és egyben magát a szöveget is. A szénatom élőlényt alkotó eleme átmegy a szövegbe és létrehozza azt, kiteve a végére a pontot, majd lezárja az egész rendszert és magát az önéletrajzot.

II. Szakmai önéletrajz

Szabó Barbara 1990. november 29-én született Szekszárdon. Szekszárdon érettségizett 2009-ben, majd Dunaújvárosban szerzett szakmát, mint divat- és stílustervező (2009-2011). Alapszakos diplomáját a Pécsi Tudomány Egyetem magyar szakán szerezte 2015 évben, olasz minoron. 2013-ban Erasmus ösztöndíjat nyert el, így a 2014-es tavaszi félévet Olaszországban, Messinában töltötte, ahol művészettörténetet és olasz irodalmat hallgatott. Az Olaszországban töltött időszak nagyban meghatározta kutatási területeit. Alapszakos témájának fókuszában a metamorfózis állt, Daphne metamorfózisát kutatta, olasz irodalmi és képzőművészeti példákon át.

Mesterszakos tanulmányait 2015-2017 között szintén a Pécsi Tudomány Egyetemen végezte, magyar nyelv és irodalom mesterképzési szakán, alkalmazott irodalomtudomány specializáción. Kutatásának középpontjában az olasz irodalom állt, Italo Calvino *Ha egy téli éjszakán egy utazó* című posztmodern szövegével foglalkozott.

Mesterszakos éve alatt végezte el az úszóedző képzést és kezdett el dolgozni az egyetem mellett úszóedzőként.

2017-ben különdíjas lett az OTDK-n *A művészet metamorfózisa avagy miként reprezentálódik Dafne különböző művészeti ágakban* című témájával. Alapszakos témáját bővítette ki, ahol első szakmája által tanultakat is hasznosította, miként képes hatni a divat az irodalomra és a képzőművészetekre.

A divat, az irodalom, a képzőművészetek és a sport végig kísérték kutatási területeit, érdeklődésének sokszínűsége jelenik meg az egymástól eltérő témaválasztásaiban. Írásai jelentek meg a *Literatúrában*, a *Jelenkor* online felületén, *Ex Simposion*-ban, *ME.DOK: Média-Történet-Kommunikáció*-ban.

Doktori kutatásait 2017 őszen kezdte meg a Pécsi Tudományegyetem Irodalom- és Kultúratudományi Doktori Iskolájában. 2018-tól titkári feladatokat lát el a Pécs-decentrum Kulturális Egyesületnél. 2011-ben ismerkedett meg az egyesülettel, a pécsi Tudásközpontban szervezett könyvbemutatóon, a világhírű írónővel Ljudmila Ulickajával való beszélgetés alkalmával. Innentől részt vett az egyesület programjain eleinte még nézőként, hallgatóként később szervezőként, majd pedig az egyesület titkáráként. Így volt lehetősége megismerkedni az egyesület irányításával, a pályázatírással és elszámolással, az egyesület felépítésével és működtetési feladataival. Titkárként közelebb került a rendezvényszervezéshez is, hiszen számos program tartozik a Pécs-decentrum Kulturális Egyesülethez, ilyen például a 2017-es Szabó Magda Száz Éve Konferencia, a 2018-as Élmények (b)irodalma a Trafikban, vagy a Civil

Közösségek Házában tartott négy alkalmas Rá-Olvasó-Kör A szeretet változatai. A 2020-as Pécsi beszélgetések sorozat a Pepita Balokány Községi Térnél.

2019-től tevékenykedik több sportegyesületnél, ahol a Pécsen tanultakat tudja kamatoztatni a versenyszervezéseknél.

Szabó Barbara Szekszárdon él, jelenleg a Magyar Úszó Szövetség Úszó Nemezt Programjánál oktatásszervező pozíciót tölt be. A Szekszárd és Környéke Szabadidős Többcélú Egyesület elnöke. A Szépirodalmi Figyelőbe jelenik meg kiállítás-kritikája 2025/1-es lapszámban.

Képzés

2024: doktori értekezés (**Tanúságtevő – fantasztikus író – kémikus A szerzői identitások összekapcsolódásai Primo Levi műveiben**)

2018: Pécs-decentrum Kulturális Egyesület titkára

2017–2024: PhD ösztöndíj a PTE Irodalomtudományi Doktori Iskolájában

2017: MA szakdolgozat („*Ars adeo latet arte sua*” avagy a művészetek által elfedett olvasat Italo Calvino *Ha egy téli éjszakán egy utazó* című regényében)

2017: OTDK különdíj (*A művészet metamorfózisa avagy miként reprezentálódik Dafne különböző művészeti ágakban*)

2015-2016: edzőszak (PTE TTK – úszóedző)

2015–2017: PTE BTK magyar nyelv és irodalom mesterképzés, alkalmazott irodalomtudomány

2015: BA szakdolgozat (szakdolgozat címe: Szobor és Szöveg avagy Daphne metamorfózisának irodalmi és képzőművészeti értelmezései)

2014. tavaszi félév: Erasmus tanulmányi ösztöndíj: Università di Messina Facoltà di Letteratura e Filosofia

2011–2015: PTE BTK magyar-olasz minor alapképzés

2009-2011: Divat- és stílus-tervező; Dunaújváros, Dunaújvárosi SZC Lorántffy Zsuzsanna Technikum és Kollégium

2009: érettségi: Szekszárd, Tolna Vármegyei SZC Ady Endre Technikum és Kollégium

III. Publikációs jegyzék

Szabó Barbara. Irodalomtól a divatig: Daphne metamorfózisának megjelenése a divatban. *ME.DOK:Mádia-Történet-Kommunikáció*, 1pp.53-66 2024

Szabó Barbara. Primo Levi „arcvesztése” Auschwitzban és Auschwitz után. In: Bókay, Antal; Egri, Petra (szerk.) *Az olvasás modalitásai: dekonstrukció, referencialitás, performativitás*, Pécs, Magyarország : Pécsi Tudományegyetem Irodalom- és Kultúratudományi Doktori Iskola (2022) 111 p. pp. 54-61.8 p.

Szabó Barbara. Primo Levi – 174517 – Damiano Malabaila. *TANULMÁNYOK (NOVI SAD)* 2021 : 1 pp. 89-103. , 15 p. (2021)

Szabó Barbara. Kémia és irodalom. In: Radnai, Dániel Szabolcs; Rétfalvi, P. Zsófia; Szolnoki, Anna (szerk.) *Pályakezdés, karrierút, irodalomtörténet*, Tanulmányok Pécs, Magyarország: Pécsi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet Klasszikus Irodalomtörténeti és Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszék (2021) 271 p. pp. 225-238.

Szabó Barbara. Fantasztikus irodalom? In: Jancsó, András; Szabó, Annamária; Nemes, Márk; Metz-Ruszkai, Szilvia (szerk.) *Ütközéspontok VII.*, A Doktoranduszok Országos Szövetsége Filozófiatudományi Osztály konferenciájának kötete Szeged, Magyarország : JATEPress (2021) 201 p. pp. 181-192.

Szabó Barbara. Nápoly tükröződése az arcokon. Jelenkor online, 2021. <https://www.jelenkor.net/visszhang/2008/napoly-tukrozodese-az-arcokon>

Szabó Barbara. Újragondolt fantasztikum: José Miguel Sardiñas (vál.), Báder Petra és Menczel Gabriella (szerk.): *A fantasztikus irodalom elméletei Spanyol-Amerikában*. Budapest: ELTE BTK Spanyol Nyelvi és Irodalmi Tanszék, 2019. *LITERATURA* 46 : 1 pp. 115-119.5 p. (2020) <https://real-j.mtak.hu/14979/1/372-200-PB.pdf#page=115>

Szabó Barbara. Divatban a mozaik. Ex Symposion: Irodalom Művészet Filozófia Reflexió, 2017, 90-92.